

UZLUKSIZ TA'LIMDA KREATIV TA'LIM MUAMMO VA YECHIMLAR

*O'zbekiston-Finlandiya pedagogika
instituti Texnologik ta'lim kafedrası o'qituvchisi
Fozilov Bexruz Qosimovich*

Annotatsiya. *Ushbu maqolada uzluksiz ta'lim tizimida kreativ ta'lim yondashuvini qo'llashda vujudga keluvchi muammolar va ularning yechimlari ochib berilgan.*

Аннотация. *В данной статье раскрываются проблемы и пути их решения при применении креативного образовательного подхода в системе непрерывного образования.*

Annotation. *This article reveals the problems and their solutions in the application of the creative education approach in the continuing education system.*

Kalit so'zlar. *Uzluksiz ta'lim, kreativ ta'lim, moslashuvchanlik, o'z-o'zini boshqarish, kasbiy rivojlanish.*

Ключевые слова. *Постоянное обучение, творческое обучение, гибкость, самоконтроль, профессиональное развитие.*

Keywords. *Continuous learning, creative learning, flexibility, selfmanagement, professional development.*

Uzluksiz ta'lim (lifelong learning) - shaxsning umri davomida erishgan bilim, ko'nikma va malakalarini doimiy ravishda yangilash, oshirish va boyitib borish jarayoni. U quyidagi asosiy xususiyatlarga ega: Davomiylik - uzluksiz ta'lim shaxsning butun umri davomida davom etadi, o'quv jarayonining uzluksiz rivojlanishini ta'minlaydi.

Moslashuvchanlik - uzluksiz ta'lim shaxsning ehtiyojlari, qiziqishlari va sharoitlariga moslashuvchan ta'lim olish imkoniyatini beradi.

O'z-o'zini boshqarish - shaxs o'z ta'lim-tarbiya jarayonini mustaqil ravishda rejalashtiradi, amalga oshiradi va boshqaradi.

Tavsiflar ko'pligi - uzluksiz ta'lim formallashtirilgan ta'lim muassasalarida, ishlab chiqarishda, oila va jamoa hayotida olib borilishi mumkin.

Mavzular ko'pligi - uzluksiz ta'lim shaxsning kasbiy, ijtimoiy, siyosiy, madaniy va boshqa sohalariga doir bilimlarni qamrab oladi.

Uzluksiz ta'lim quyidagi asosiy yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

- Kasbiy rivojlanish (malaka oshirish, qayta tayyorlash, malaka yoki unvonlarni olish).

- Shaxsiy rivojlanish (qiziqishlar, ehtiyojlar va qobiliyatlarni rivojlantirish).

- O'quv-tadqiqot faoliyati (yangi bilimlar olish, fan-texnika yutuqlarini o'zlashtirish).

- Fuqarolik faoliyati (huquqiy, siyosiy, ekologik madaniyatni oshirish). Uzluksiz ta'lim jamiyat taraqqiyotining asosiy omili sifatida e'tirof etiladi. U insonlarning kasbiy va shaxsiy rivojlanishi, faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Uzluksiz ta'lim dasturlarida kreativlikni qo'llash masalasi dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi.

Kreativ ta'lim yondashuvi quyidagi asosiy prinsiplarga asoslanadi: Ijodiy fikrlashni rag'batlantirish - o'quvchilarni muammolarni noan'anaviy va samarali yechimlar izlashga undash. Bu ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Topshiriqlarning ochiq tuzilishi - yechimga yagona to'g'ri yo'l bo'lmasdan, o'quvchilar turli yechimlar topishlariga imkon beradigan ochiq topshiriq va masalalar taqdim etish.

Mustaqil o'rganish - o'quvchilarni bilimlarni mustaqil izlash va aniqlashga rag'batlantirish. Bunda o'qituvchi namoyon etiluvchi bilim va ko'nikmalarni o'rgatganiga ko'ra to'g'ri savollar beradi va o'rganish faoliyatini boshqaradi.

O'zaro hamkorlik - o'quvchilarni guruhlarda ishlashga, o'zaro fikr almashuv va munozaralarga jalb qilish. Bu ularda jamoaviy fikrlash va yechimlarni ishlab chiqish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

O'quv muhitini loyihalash - o'quv muhitini ijodkorlikka va tadqiqotlarga rag'batlantiruvchi shaklda loyihalash. Bu uchun zamonaviy texnologiyalardan foydalanish va o'quv jarayonini moslashuvchan tashkil etish muhim. Kreativ ta'lim yondashuvini uzluksiz ta'lim dasturlarida qo'llash o'quvchilarning ijodiy salohiyatini ochishga, yangilikni yaratish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Uzluksiz ta'limda kreativ ta'lim yondashuvini qo'llashda bir qator muammolar va ularning yechimlarini ko'rib chiqish mumkin:

Muammolar: Moslashuvchanlik va tizimlilik - kreativ ta'lim yondashuvini mavjud ta'lim tizimlarida qo'llash qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. Bu yondashuv tizimlilik va qat'iy o'quv dasturlari bilan mos kelmasligi mumkin.

O'qituvchilarning kompetentsiyasi - kreativ ta'lim usullarini qo'llash uchun o'qituvchilarning yetarli bilim va ko'nikmalarini talab qiladi. Ular bu sohada maxsus tayyorgarlik olishlari lozim.

Resurslar va jihozlar - kreativ tadqiqotlar va loyihalar uchun zarur bo'lgan zamonaviy texnologik resurslar va jihozlar yetishmasligi muammosi mavjud. Baholash tizimi - kreativ natijalarni an'anaviy baholash tizimi orqali to'g'ri aks ettirish qiyin bo'lishi mumkin.

Yechimlar: Moslashuvchan o'quv dasturlarini yaratish - mavjud dasturlarni yangilash va kreativlikni qo'llash uchun moslashuvchan tuzilishlar yaratish.

O'qituvchilarni tayyorlash - kreativ ta'lim usullaridan foydalanish uchun o'qituvchilarni muntazam ravishda o'qitish va malakasini oshirish.

Texnologik imkoniyatlardan foydalanish - zamonaviy texnologiyalar va jihozlarni tadbiq etish orqali kreativ jarayonlarni qo'llab-quvvatlash. Baholash tizimini yangilash - kreativ natijalarni aks ettiruvchi baholash mezonlari va usullarini ishlab chiqish.

Ushbu muammolar va yechimlarni hisobga olgan holda uzluksiz ta'lim tizimida kreativ ta'lim yondashuvini samarali qo'llash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Musirmonov Shohboz, Jasmina Toshpo'lotova. "Innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirishda moliyaviy texnologiyalarning o'rni." Nashrlar (2024):
2. Musurmanova Yayra, and Jasmina Toshpo'lotova. "Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida iqtisodiy jarayonlar va moliyaviy munosabatlarning transformatsiyasi." Nashrlar (2024): 38-41.
3. Jasmina Toshpo'lotova, and O'ktamov Madadjon. "Boshlangich talim yo'nalishi talabalarini informatika fanini o'qitishda interaktiv usullardan foydalanish." PEDAGOGS 51.1 (2024): 115-119.